Aspiracje materialne młodzieży

25 grudnia 2025

„Nigdy nie znajdziesz szczęścia

szukając go w pieniądzu i posiadaniu.

Mając pieniądze możesz kupić piękny dom,

ale nie ciepło i przyjazną atmosferę.

Za pieniądze możesz kupić sobie kontakty, ale nie przyjaźń.

Pieniądz otworzy Ci wszystkie drzwi,

ale nie drzwi do czyjegoś serca. ”

Oriana Fallaci

Pieniądze w życiu zdecydowanie nie dają szczęścia i nie są najważniejsze, jednak ich brak powoduje wiele frustracji i problemów. Dlatego każdy człowiek dąży do osiągnięcia takich zasobów finansowych, które pozwalają mu zapewnić byt sobie i swojej rodzinie na godnym poziomie. W tym celu każdy stara się podjąć pracę, niezależnie od tego, ile ona kosztuje wyrzeczeń i stresu.

Stres związany z podejmowaniem nowej pracy jest ogromny. Nie mamy pewności, czy sprostamy wymaganiom przełożonych i nowym obowiązkom. Z drugiej jednak strony możliwość pracy daje szanse rozwoju swoich umiejętności, predyspozycji, jak również korzyści materialne. W poniższych tabelach analizowano, podejście badanej młodzieży do sfery materialnej życia, a tym samym jej aspiracje materialne.

Pierwsze pytanie związane z aspiracjami materialnymi dotyczy tego, na co ankietowani chcieliby przeznaczyć swoje pierwsze zarobione pieniądze.

Tabela 11a. *Przeznaczenie pierwszych zarobionych przez siebie pieniędzy*

Przeznaczenie pierwszych zarobionych przez siebie pieniędzy	Osoby o samoocenie adekwatnej przy ocenie cech pozytywnych i negatywnych		Osoby o samoocenie zawyżonej przy ocenie cech pozytywnych i negatywnych	
	Liczba osób	%	Liczba osób	%
Na jedzenie i ubrania	1	3,2	2	6,4
Na oszczędności	–	–	1	3,2
Na podróże i rozrywki	1	3,2	1	3,2
Na pomoc najbliższym	1	3,2	2	6,4
Na samochód	1	3,2	2	6,4
Na wynajęcie lub zakup mieszkania	–	–	2	6,4
Na założenie rodziny	–	–	–	–

Źródło: opracowanie własne

Tabela 11b. *Przeznaczenie pierwszych zarobionych przez siebie pieniędzy*

Przeznaczenie pierwszych zarobionych przez siebie pieniędzy	Osoby o samoocenie adekwatnej przy ocenie cech pozytywnych, a zawyżonej przy ocenie cech negatywnych		Osoby o samoocenie zawyżonej przy ocenie cech pozytywnych, a adekwatnej przy ocenie cech negatywnych		Razem	
	Liczba osób	%	Liczba osób	%	Liczba osób	%
Na jedzenie i ubrania	5	16,1	–	–	8	25,8
Na oszczędności	–	–	–	–	1	3,2
Na podróże i rozrywki	5	16,1	–	–	7	22,6
Na pomoc najbliższym	2	6,4	–	–	5	16,1
Na samochód	2	6,4	–	–	5	16,1
Na wynajęcie lub zakup mieszkania	1	3,2	1	3,2	4	12,9
Na założenie rodziny	1	3,2	–	–	1	3,2

Źródło: opracowanie własne

Wśród osób posiadających samoocenę adekwatną, zdania na ten temat są podzielone. Jedna osoba (3,2%) przeznaczyłaby pierwsze zarobiona pieniądze na jedzenie i ubrania, jedna

(3,2%) na podróże i rozrywki, inna wydałaby je na pomoc najbliższym, a jeszcze inna na samochód.

Wśród osób o samoocenie zawyżonej, sytuacja jest podobna. Dwóch (6,4%) badanych po zarobieniu pierwszych pieniędzy planuje przeznaczyć je w pierwszej kolejności na jedzenie i ubrania, dwóch (6,4%) na pomoc najbliższym oraz dwóch (6,4%) na samochód i wynajęcie lub zakup mieszkania. Po jednym głosie (3,2%) oddano także na oszczędności oraz podróże i rozrywki.

U osób o samoocenie adekwatnej przy ocenie cech pozytywnych, a zawyżonej przy ocenie cech negatywnych, sytuacja wygląda następująco: pięć osób (16,1%) chciałoby wydać swe pierwsze pieniądze na jedzenie i ubrania, pięć innych (16,1%) chciałoby przeznaczyć je na podróże i rozrywki, dwie (6,4%) na pomoc najbliższym, dwie (6,4%) na samochód i jedna (3,2%) na zakup lub wynajęcie mieszkania oraz na założenie rodziny.

Natomiast osoba o samoocenie zawyżonej przy ocenie cech pozytywnych, a adekwatnej przy ocenie cech negatywnych pierwsze zarobione pieniądze planuje przeznaczyć na wynajem lub zakup mieszkania.

Z powyższych wyników można zauważyć, że większość osób po zarobieniu pierwszych pieniędzy, planuje przeznaczyć je na podstawowe rzeczy potrzebne do życia – takie jak: żywność i ubrania. O jeden głos mniej zdobyła chęć podróżowania i wydania pieniędzy na rozrywki. Z kolei pięć osób (16,1%) woli przeznaczyć te pieniądze na pomoc najbliższym, tyle samo głosów zdobyła możliwość kupna własnego auta, czterech badanych (12,9%) chce wydać swe pierwsze pieniądze na zakup lub wynajęcie mieszkania. Najmniej głosów, bo jeden (3,2%) zyskała możliwość przeznaczenia tych pieniędzy na oszczędności i założenie rodziny.

Kolejna tabela obrazuje sytuację materialną ankietowanej młodzieży.

Tabela 12a. *Własna ocena sytuacji materialnej badanych osób*

Własna ocena sytuacji materialnej badanych osób	Osoby o samoocenie adekwatnej przy ocenie cech pozytywnych i negatywnych		Osoby o samoocenie zawyżonej przy ocenie cech pozytywnych i negatywnych	
	Liczba osób	%	Liczba osób	%
Dobra	–	–	1	3,2
Średnia	4	12,9	6	19,4
Gorsza niż średnia	–	–	3	9,7
zła	–	–	–	–

Źródło: opracowanie własne

Tabela 12b. *Własna ocena sytuacji materialnej badanych osób*

Własna ocena sytuacji materialnej badanych osób	Osoby o samoocenie adekwatnej przy ocenie cech pozytywnych, a zawyżonej przy ocenie cech negatywnych		Osoby o samoocenie zawyżonej przy ocenie cech pozytywnych, a adekwatnej przy ocenie cech negatywnych		Razem	
	Liczba osób	%	Liczba osób	%	Liczba osób	%
Dobra	3	9,7	–	–	4	12,9
Średnia	11	35,5	1	3,2	22	71

Gorsza niż średnia	2	6,4	–	–	5	16,1
zła	–	–	–	–	–	–

Źródło: opracowanie własne

Jak wynika z powyższych odpowiedzi, wśród osób posiadających samoocenę adekwatną – wszystkie cztery (12,9%) stwierdziły, iż swoją sytuację materialna oceniają jako średnią.

U osób z samooceną zawyżoną sześciu badanych (19,4%) oceniło swą sytuację również jako średnią, trzech (9,7%) jako gorszą niż średnią oraz jeden (3,2%) wypowiedział się, że jego sytuacja finansowa jest dobra.

Wśród osób o samoocenie adekwatnej przy ocenie cech pozytywnych, a zawyżonej przy ocenie cech negatywnych, większość – jedenastu badanych (35,5%) stwierdziło, że ich sytuacja materialna jest średnia, trzech (9,7%) uznało, że dobra i dwóch (6,4%) – gorsza niż średnia.

Zaś osoba posiadająca samoocenę zawyżoną przy ocenie cech pozytywnych, a adekwatną przy ocenie cech negatywnych również określiła swą sytuację finansową jako średnią.

Przyglądając się osobom o samoocenie adekwatnej i zawyżonej, można zauważyć, że badani posiadający samoocenę adekwatną mają mniejsze aspiracje materialne, ponieważ mniej osób ocenia swą sytuację jako gorszą, natomiast ankietowani o samoocenie zawyżonej wyrażają większe niezadowolenie z obecnej sytuacji, ujawniając wyższe aspiracje materialne.

Natomiast analizując odpowiedzi badanych o samoocenie adekwatnej przy ocenie cech pozytywnych, a zawyżonej przy ocenie cech negatywnych oraz osób o samoocenie zawyżonej przy ocenie cech pozytywnych, a adekwatnej przy ocenie cech negatywnych, należy również zwrócić uwagę na wyższe aspiracje materialne tych pierwszych, gdyż prezentują oni większe wymagania finansowe.

Reasumując wszystkie odpowiedzi można zauważyć, że większość ankietowanych – dwadzieścia dwie osoby (71%) ocenia swa sytuację materialna jako średnią, pięciu badanych (16,1%) uważa, że jest ona gorsza niż średnia, natomiast czterech (12,9%) ocenia ją jako dobrą. Należy zaznaczyć, że nikt z osób ankietowanych nie określił swej sytuacji finansowej, jako złej.

Następna tabela ukazuje, jaki poziom materialny badani chcieliby zapewnić sobie i swojej rodzinie.

Tabela 13a. *Poziom materialny, jaki badani chcieliby zapewnić sobie i swej rodzinie w przyszłości*

Poziom materialny, jaki badani chcieliby zapewnić sobie i swej rodzinie w przyszłości	Osoby o samoocenie adekwatnej przy ocenie cech pozytywnych i negatywnych		Osoby o samoocenie zawyżonej przy ocenie cech pozytywnych i negatywnych	
	Liczba osób	%	Liczba osób	%
Wysoki	2	6,4	8	26,7
Średni	2	6,4	2	6,4
Niski	–	–	–	–
Nie mam zdania	–	–	–	–

Źródło: opracowanie własne

Tabela 13b. *Poziom materialny, jaki badani chcieliby zapewnić sobie i swej rodzinie w przyszłości*

Poziom materialny, jaki badani chcieliby zapewnić sobie i swej rodzinie w przyszłości	Osoby o samoocenie adekwatnej przy ocenie cech pozytywnych, a zawyżonej przy ocenie cech negatywnych		Osoby o samoocenie zawyżonej przy ocenie cech pozytywnych, a adekwatnej przy ocenie cech negatywnych		Razem	
	Liczba osób	%	Liczba osób	%	Liczba osób	%
Wysoki	13	43,3	1	3,2	24	80
Średni	2	6,4	–	–	6	20
Niski	–	–	–	–	–	–
Nie mam zdania	–	–	–	–	–	–

Źródło: opracowanie własne

Wśród osób posiadających samoocenę adekwatną, głosy rozłożyły się między chęcią zapewnienia wysokiego poziomu materialnego – tak głosowało dwie osoby (3,2%) i średniego – również dwie (3,2%).

W grupie badanych posiadających samoocenę zawyżoną, sytuacja wygląda nieco inaczej, ponieważ większość badanych – osiem osób (26,7%) pragnęłoby zapewnić swej rodzinie wysoki poziom materialny, zaś dwie (6,4%) – średni.

U badanych posiadających samoocenę adekwatną przy ocenie cech pozytywnych, a zawyżoną przy ocenie negatywnych większość, bo trzynastu ankietowanych (43,3%) chciałoby, aby ich rodziny żyły na wysokim poziomie, zaś dwie (6,4%) – na średnim.

Natomiast osoba posiadająca samoocenę zawyżoną przy ocenie cech pozytywnych, a adekwatną przy ocenie negatywnych,

chciałaby zapewnić sobie i swej przyszłej rodzinie wysoki poziom finansowy.

Przyglądając się grupie osób posiadających samoocenę adekwatną i zawyżoną, nasuwa się spostrzeżenie, iż ta druga grupa posiada zdecydowanie wyższe aspiracje materialne, gdyż znaczna większość badanych zaznaczyła chęć zapewnienia swej rodzinie w przyszłości wysokiego poziomu materialnego.

Analizując również odpowiedzi osób o samoocenie adekwatnej przy ocenie cech pozytywnych, a zawyżonej przy ocenie cech negatywnych oraz grupę badanych o samoocenie zawyżonej przy ocenie cech pozytywnych, a adekwatnej przy ocenie cech negatywnych, podobnie nasuwają się wnioski, mówiące o wyższych aspiracjach materialnych grupy posiadającej samoocenę adekwatną przy ocenie cech pozytywnych, zaś zawyżoną przy ocenie negatywnych cech charakteru.

Jak wynika z wszystkich odpowiedzi – znaczna większość badanych, pragnie zapewnić swej rodzinie wysoki poziom materialny. Tylko sześciu badanych pragnie żyć na poziomie średnim. Należy zaznaczyć, że nikt spośród ankietowanej młodzieży nie zaznaczył poziomu niskiego.

Kolejne pytanie sprawdza ile ankietowani potrzebują miesięcznie dla zaspokojenia wszystkich swoich potrzeb.

Tabela 14a. *Suma pieniędzy potrzebna badanym na zaspokojenie wszystkich potrzeb w skali miesięcznej*

Suma pieniędzy potrzebna badanym na zaspokojenie wszystkich potrzeb w skali miesięcznej	Osoby o samoocenie adekwatnej przy ocenie cech pozytywnych i negatywnych		Osoby o samoocenie zawyżonej przy ocenie cech pozytywnych i negatywnych	
	Liczba osób	%	Liczba osób	%
Do 500 złotych	–	–	–	–
Od 500 – 1000 złotych	2	6,4	3	9,7
Do 2000 złotych	1	3,2	2	6,4
więcej	1	3,2	5	16,1

Źródło: opracowanie własne

Tabela 14b. *Suma pieniędzy potrzebna badanym na zaspokojenie wszystkich potrzeb w skali miesięcznej*

Suma pieniędzy potrzebna badanym na zaspokojenie wszystkich potrzeb w skali miesięcznej	Osoby o samoocenie adekwatnej przy ocenie cech pozytywnych, a zawyżonej przy ocenie cech negatywnych		Osoby o samoocenie zawyżonej przy ocenie cech pozytywnych, a adekwatnej przy ocenie cech negatywnych		Razem	
	Liczba osób	%	Liczba osób	%	Liczba osób	%
Do 500 złotych	1	3,2	–	–	1	3,2
Od 500 – 1000 złotych	5	16,1	–	–	10	32,2
Do 2000 złotych	7	22,6	1	3,2	11	35,5
więcej	3	9,7	–	–	9	29

Źródło: opracowanie własne

Dwie osoby (6,4%) o samoocenie adekwatnej wskazały, że dla zaspokojenia wszystkich swoich potrzeb potrzebowałyby od 500 – 1000 złotych, jedna osoba (3,2%) uznała, że do 2000 złotych oraz inna, że więcej.

Sytuacja u osób o samoocenie zawyżonej wygląda nieco inaczej. Pięciu badanych (16,1%) uznało, że potrzebowałoby więcej niż 2000 złotych dla zaspokojenia swych potrzeb, trzem osobom (9,7%) wystarczyłoby od 500 – 1000 złotych oraz dwóm (6,4%) do 2000 złotych.

W grupie osób o samoocenie adekwatnej przy ocenie cech pozytywnych, a zawyżonej przy ocenie cech negatywnych, siedmiu badanych (22,6%) uważa, że potrzebowaliby do 2000 złotych, pięć osób (16,1%) – od 500 do 1000 złotych oraz trzy (9,7%) – więcej niż 2000 złotych. W tej grupie jeden badany (3,2%) – jako jedyny wskazał, że wystarczyłoby mu do 500 złotych.

Natomiast osoba o samoocenie zawyżonej przy ocenie cech pozytywnych, a adekwatnej przy ocenie cech negatywnych wskazała, że miesięcznie potrzebowałaby do 2000 złotych.

Przyglądając się odpowiedziom osób o samoocenie adekwatnej i zawyżonej, można zauważyć, że grupa osób z samooceną zawyżona posiada znacznie wyższe aspiracje materialne, ujawniające się w większych wymaganiach finansowych w zaspokojeniu swych potrzeb.

Porównując badanych o samoocenie adekwatnej przy ocenie cech pozytywnych, a zawyżonej przy ocenie cech negatywnych oraz osoby o samoocenie zawyżonej przy ocenie cech pozytywnych, a adekwatnej przy ocenie cech negatywnych, również nasuwa się wyraźnie wyższy poziom aspiracji materialnych u grupy pierwszej.

Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że jedenaście osób (35,5%) potrzebowałoby dla zaspokojenia swych potrzeb do 2000 złotych, dziesięć osób (32,2%) od 500 – 1000 złotych oraz dziewięciu badanych (29%) uznało, że więcej. Wśród badanej młodzieży tylko jedna osoba stwierdziła, że wystarczyłoby jej miesięcznie do 500 złotych .Następnie w ankiecie postawiono pytanie: „Jak duże mieszkanie chciałbyś(łabyś) zajmować?”

Tabela 15a. *Pożądana wielkość przyszłego mieszkania*

Pożądana wielkość przyszłego mieszkania	Osoby o samoocenie adekwatnej przy ocenie cech pozytywnych i negatywnych		Osoby o samoocenie zawyżonej przy ocenie cech pozytywnych i negatywnych	
	Liczba osób	%	Liczba osób	%
Jednopokojowe	–	–	–	–
Dwupokojowe	1	3,2	1	3,2
Trzypokojowe	3	9,7	3	9,7
Większe	–	–	6	19,4

Źródło: opracowanie własne

Tabela 15b. *Pożądana wielkość przyszłego mieszkania*

Pożądana wielkość przyszłego mieszkania	Osoby o samoocenie adekwatnej przy ocenie cech pozytywnych, a zawyżonej przy ocenie cech negatywnych		Osoby o samoocenie zawyżonej przy ocenie cech pozytywnych, a adekwatnej przy ocenie cech negatywnych		Razem	
	Liczba osób	%	Liczba osób	%	Liczba osób	%
Jednopokojowe	–	–	–	–	–	–
Dwupokojowe	2	6,4	1	3,2	5	16,1
Trzypokojowe	5	16,1	–	–	11	35,5
Większe	9	29	–	–	15	48,4

Źródło: opracowanie własne

Trzy (9,7%) spośród czterech osób o samoocenie adekwatnej wskazały, że chciałyby mieszkać w trzypokojowym mieszkaniu, zaś jedna (3,2%) uznała, że wystarczający dla niej byłoby mieszkanie dwupokojowe. Najwięcej osób o samoocenie zawyżonej, bo sześć (19,4%) wskazało na chęć posiadania mieszkania większego niż trzypokojowe. Trzech badanych (9,7%) pragnie zajmować mieszkanie trzypokojowe i jeden (3,2%) mieszkanie dwupokojowe.

Wśród osób o samoocenie adekwatnej przy ocenie cech pozytywnych, a zawyżonej przy ocenie cech negatywnych, większość – dziewięciu ankietowanych (29%) wskazało na chęć zajmowania mieszkania większego niż trzypokojowe, pięciu (16,1%) wystarczyłoby trzypokojowe i dwóm (6,4%) – dwupokojowe.

Osoba o samoocenie zawyżonej przy ocenie cech pozytywnych, a adekwatnej przy ocenie cech negatywnych zaznaczyła, że wystarczająco dużym dla niej byłoby mieszkanie dwupokojowe.

Porównując zaznaczone odpowiedzi badanych o samoocenie adekwatnej i zawyżonej, kolejny raz daje się zauważyć silny wpływ samooceny na aspiracje, w tym przypadku większe wymagania mieszkaniowe respondentów o samoocenie zawyżonej dają światło na ich wyższe aspiracje materialne.

Podobna sytuacja jest u osób o samoocenie adekwatnej przy ocenie cech pozytywnych, a zawyżonej przy ocenie negatywnych i badanych o samoocenie zawyżonej przy ocenie cech pozytywnych, a adekwatnej przy ocenie cech negatywnych, gdyż analogicznie do wymienionego wyżej przykładu, zaznaczają się wyższe aspiracje materialne tych pierwszych.

Otrzymane wyniki wskazują, że prawie połowa badanych – piętnaście osób, co daje 48,4%, chciałoby zajmować większe niż trzypokojowe mieszkanie, zaś jedenaście badanych (35,5%) – trzypokojowe, natomiast zaledwie pięciu (16,1%) wskazało na

mieszkanie dwupokojowe. Nikt z badanych nie wskazał na mieszkanie jednopokojowe

Kolejna tabela dotyczy chęci posiadania przez ankietowanych własnego domu.

Tabela 16a. *Chęć posiadania w przyszłości własnego domu*

Chęć posiadania w przyszłości własnego domu	Osoby o samoocenie adekwatnej przy ocenie cech pozytywnych i negatywnych		Osoby o samoocenie zawyżonej przy ocenie cech pozytywnych i negatywnych	
	Liczba osób	%	Liczba osób	%
Tak	3	9,7	10	32,2
Nie	–	–	–	–
Jest mi to obojętne	1	3,2	–	–

Źródło: opracowanie własne

Tabela 16b. *Chęć posiadania w przyszłości własnego domu*

Chęć posiadania w przyszłości własnego domu	Osoby o samoocenie adekwatnej przy ocenie cech pozytywnych, a zawyżonej przy ocenie cech negatywnych	Osoby o samoocenie zawyżonej przy ocenie cech pozytywnych, a adekwatnej przy ocenie cech negatywnych	Razem

	Liczba osób	%	Liczba osób	%	Liczba osób	%
Tak	15	48,4	1	3,2	29	93,5
Nie	–	–	–	–	–	–
Jest mi to obojętne	1	3,2	–	–	2	6,4

Źródło: opracowanie własne

Odczytując z tabeli ilość odpowiedzi można zauważyć, że trzy osoby (9,7%) o samoocenie adekwatnej uznały, że chciałyby posiadać własny dom, zaś jednej (3,2%) jest to obojętne.

Jak wynika z liczby odpowiedzi, wszyscy badani – dziesięć osób (32,2%) posiadających samoocenę zawyżoną wyrazili chęć posiadania własnego domu.

U osób o samoocenie adekwatnej przy ocenie cech pozytywnych, a zawyżonej przy ocenie cech negatywnych, sytuacja jest podobna. Piętnastu badanych (48,4%) zaznaczyło chęć posiadania domu i tylko jeden (3,2%) stwierdził, że jest mu to obojętne.

Osoba o samoocenie zawyżonej przy ocenie cech pozytywnych, a adekwatnej przy ocenie cech negatywnych, także chciałaby posiadać swój dom.

Analizując odpowiedzi na to pytanie, znów nasuwa się wyraźny wpływ samooceny zawyżonej na posiadanie większych aspiracji materialnych.

Podsumowując wszystkie odpowiedzi, można stwierdzić, że prawie wszyscy respondenci, bo dwudziestu dziewięciu (93,5%) spośród trzydziestu jeden, chciałoby w przyszłości mieć swój dom, natomiast zaledwie dwóm osobom (6,4%) jest to obojętne. Należy zwrócić uwagę na fakt, iż nikt z badanej młodzieży nie odpowiedział, że nie chciałby mieć swego domu.

Następna tabela ukazuje, jakie sprzęty materialne badana młodzież uznaje za niezbędne.

Tabela 17a. *Niezbędne według badanej młodzieży sprzęty materialne*

Niezbędne według badanych sprzęty materialne	Osoby o samoocenie adekwatnej przy ocenie cech pozytywnych i negatywnych		Osoby o samoocenie zawyżonej przy ocenie cech pozytywnych i negatywnych	
	Liczba osób	%	Liczba osób	%
Samochód	2	6,4	8	25,8
Komputer	2	6,4	5	16,1
Sprzęt RTV	1	3,2	6	19,1
Sprzęt AGD	3	9,7	8	25,8
Telefon komórkowy	–	–	–	–

Źródło: opracowanie własne

Tabela 17b. *Niezbędne według badanej młodzieży sprzęty materialne*

Niezbędne według badanych sprzęty materialne	Osoby o samoocenie adekwatnej przy ocenie cech pozytywnych, a zawyżonej przy ocenie cech negatywnych	Osoby o samoocenie zawyżonej przy ocenie cech pozytywnych, a adekwatnej przy ocenie cech negatywnych	Razem

	Liczba osób	%	Liczba osób	%	Liczba osób	%
Samochód	11	35,5	1	3,2	22	71
Komputer	4	12,9	1	3,2	12	38,7
Sprzęt RTV	11	35,5	1	3,2	19	61,3
Sprzęt AGD	12	38,7	1	3,2	24	77,4
Telefon komórkowy	1	3,2	–	–	1	3,2

Źródło: opracowanie własne

Jak obrazuje tabela wśród odpowiedzi osób o samoocenie adekwatnej, trzy głosy (9,7%) oddano na sprzęt AGD, dwa (6,4%) na samochód, dwa (6,4%) na komputer oraz jeden (3,2%) na sprzęt RTV.

W grupie osób o samoocenie zawyżonej, zadnia w tej sprawie również są podzielone. Osiem głosów (25,8%) oddano na niezbędność samochodu, drugie osiem (25,8%) na posiadanie sprzętu AGD, następne sześć (19,1%) na sprzęt RTV i pięć (16,1%) na komputer.

Osoby o samoocenie adekwatnej przy ocenie cech pozytywnych, a zawyżonej przy ocenie cech negatywnych, uważają, że najbardziej niezbędnym sprzętem jest sprzęt AGD – dwanaście głosów (38,7%), jeden głos mniej ma samochód i sprzęt RTV – po jedenaście głosów (35,5%), zaś cztery (12,9%) oddano na komputer i zaledwie jeden głos (3,2%) na telefon komórkowy.

Osoba o samoocenie zawyżonej przy ocenie cech pozytywnych, a adekwatnej przy ocenie cech negatywnych zaznaczyła, że wszystkie z proponowanych sprzętów z wyjątkiem telefonu komórkowego są niezbędne, oddając na każdy z nich swój głos.

Reasumując powyższe wyniki, można stwierdzić, iż respondenci za najbardziej niezbędny sprzęt uważają sprzęt AGD – tak sądzi dwudziestu czterech ankietowanych (71%), na drugim miejscu z dwudziestoma dwoma głosami (38,7%) znalazł się

samochód. Dziewiętnastu badanych (61,3%) stwierdziło, że niezbędny jest sprzęt RTV, natomiast dwunastu (38,7%), że komputer i tylko jedna osoba (3,2%) wskazała na telefon komórkowy.

Kolejna tabela obrazuje, o czym marzy badana młodzież.

Tabela 18a. *Wymarzone sprzęty materialne*

Wymarzone sprzęty materialne	Osoby o samoocenie adekwatnej przy ocenie cech pozytywnych i negatywnych		Osoby o samoocenie zawyżonej przy ocenie cech pozytywnych i negatywnych	
	Liczba osób	%	Liczba osób	%
Samochód	2	6,4	4	12,9
Sprzęt DVD	–	–	2	6,4
Sprzęt RTV	–	–	–	–
Basen	–	–	–	–
Paralotnia	1	3,2	–	–
Komputer	–	–	1	3,2
Sprzęt AGD	–	–	1	3,2

Źródło: opracowanie własne

Tabela 18b. *Wymarzone sprzęty materialne*

Wymarzone sprzęty materialne	Osoby o samoocenie adekwatnej przy ocenie cech pozytywnych, a zawyżonej przy ocenie cech negatywnych		Osoby o samoocenie zawyżonej przy ocenie cech pozytywnych, a adekwatnej przy ocenie cech negatywnych		Razem	
	Liczba osób	%	Liczba osób	%	Liczba osób	%
Samochód	7	22,6	1	3,2	14	45,2
Sprzęt DVD	1	3,2	–	–	3	9,7
Sprzęt RTV	1	3,2	1	3,2	2	6,4
Basen	2	6,4	–	–	2	6,4
Paralotnia	–	–	–	–	1	3,2
Komputer	3	9,7	1	3,2	5	16,1
Sprzęt AGD	1	3,2	1	3,2	3	9,7

Źródło: opracowanie własne

Jak obrazuje tabela, dwie osoby (6,4%) o samoocenie adekwatnej marzą o zakupie samochodu, jedna (3,2%) natomiast o paralotnii.

Wśród badanych o samoocenie zawyżonej, cztery (12,9%) również chciałyby mieć samochód, dwie (6,4%) wskazały na sprzęt DVD i jedna (3,2%) na komputer i sprzęt AGD.

Osoby o samoocenie adekwatnej przy ocenie cech pozytywnych, a zawyżonej przy ocenie cech negatywnych, pragną posiadać samochód – siedmiu badanych (22,6%), trzech (9,7%) – komputer, dwóch – basen oraz jeden – sprzęt DVD, sprzęt RTV i AGD.

Natomiast osoba o samoocenie zawyżonej przy ocenie cech pozytywnych, a adekwatnej przy ocenie cech negatywnych marzy o

posiadaniu samochodu, sprzętu RTV i AGD oraz komputera.

Łatwo zauważyć z powyższych wyników, że najbardziej wymarzony dla badanych jest samochód, o czym mówi czternaście osób (45,2%), na drugim miejscu jest komputer z pięcioma głosami (16,1%), na następnym sprzęt DVD i AGD, dalej z dwoma głosami (6,4%) jest sprzęt RTV i basen oraz z jednym (3,2%) – paralotnia.

Pytania dotyczące aspiracji materialnych, wykazały, że badana młodzież, po podjęciu pracy, swe pierwsze zarobione pieniądze pragnie przeznaczyć na podstawowe środki potrzebne do życia, takie jak żywność i ubranie. Większość ankietowanych, swą sytuację materialną uznała jako średnią, natomiast marzą oni, aby swej przyszłej rodzinie zapewnić jak najwyższy poziom finansowy. Najwięcej badanych uważa, że miesięcznie dla zaspokojenia ich wszystkich potrzeb wystarczyłoby do 2000 złotych, respondenci pragną także, zajmować mieszkanie większe od trzypokojowego, a jeśli to możliwe – posiadać własny dom. Za najbardziej niezbędne sprzęty codziennego użytku, uważają sprzęt AGD oraz samochód i właśnie o tych przedmiotach marzą najczęściej.

Aspiracje materialne młodzieży w teorii

Aspiracje materialne młodzieży stanowią istotny przedmiot analiz pedagogicznych, ponieważ odzwierciedlają one zarówno indywidualne dążenia młodych ludzi, jak i szersze uwarunkowania społeczne, ekonomiczne oraz kulturowe współczesnego świata. Pojęcie aspiracji materialnych odnosi się do oczekiwań, planów i wyobrażeń młodzieży dotyczących poziomu życia, posiadania dóbr materialnych, stabilności finansowej oraz stylu konsumpcji. W pedagogice zagadnienie to jest szczególnie ważne, gdyż aspiracje materialne wpływają na wybory edukacyjne, postawy wobec pracy oraz hierarchię wartości młodego pokolenia.

W procesie dorastania aspiracje materialne kształtują się

stopniowo, pod wpływem doświadczeń rodzinnych, oddziaływań szkoły oraz kontaktów z grupą rówieśniczą. Młodzież obserwuje warunki życia dorosłych, porównuje własną sytuację materialną z sytuacją innych i na tej podstawie formułuje oczekiwania wobec przyszłości. Pedagogika podkreśla, że aspiracje materialne nie są jedynie prostym odzwierciedleniem statusu ekonomicznego rodziny, lecz wynikiem złożonego procesu interpretacji i oceny własnych możliwości oraz szans życiowych.

Rodzina pochodzenia odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu aspiracji materialnych młodzieży. Styl życia rodziny, stosunek rodziców do pracy i pieniędzy oraz sposób zaspokajania potrzeb materialnych wpływają na to, jak młodzi ludzie postrzegają znaczenie dóbr materialnych w życiu. W pedagogicznych analizach zwraca się uwagę, że młodzież wychowująca się w rodzinach, w których panuje racjonalne gospodarowanie zasobami i umiarkowane podejście do konsumpcji, częściej prezentuje aspiracje materialne powiązane z poczuciem bezpieczeństwa i stabilności, a nie z nadmiernym konsumpcjonizmem.

Jednocześnie aspiracje materialne młodzieży kształtują się w warunkach intensywnego oddziaływania kultury masowej i mediów. Współczesne przekazy medialne często promują wysoki standard życia, szybki sukces finansowy oraz posiadanie prestiżowych dóbr jako wyznaczniki powodzenia życiowego. Z perspektywy pedagogiki stanowi to istotne wyzwanie wychowawcze, ponieważ młodzi ludzie mogą internalizować nierealistyczne oczekiwania dotyczące przyszłości materialnej, nie zawsze adekwatne do rzeczywistych możliwości społeczno-ekonomicznych.

Aspiracje materialne młodzieży są ściśle powiązane z ich aspiracjami edukacyjnymi i zawodowymi. Wybór kierunku kształcenia, planowanej ścieżki kariery oraz stosunek do nauki często pozostają w związku z oczekiwanym poziomem życia w dorosłości. Pedagogika wskazuje, że dla wielu młodych ludzi perspektywa osiągnięcia stabilności finansowej i niezależności materialnej stanowi silny czynnik motywujący do podejmowania

wysiłku edukacyjnego. Jednocześnie nadmierne skoncentrowanie na celach materialnych może prowadzić do instrumentalnego traktowania edukacji, pozbawionego refleksji nad jej szerszym wymiarem rozwojowym.

Istotnym aspektem aspiracji materialnych młodzieży jest ich zróżnicowanie społeczne. Badania pedagogiczne pokazują, że młodzież z różnych środowisk społecznych może formułować odmienne oczekiwania dotyczące przyszłego poziomu życia. Uczniowie pochodzący z rodzin o wyższym statusie ekonomicznym częściej uznają wysoki standard życia za oczywisty element dorosłości, natomiast młodzież z rodzin o niższych dochodach może postrzegać poprawę sytuacji materialnej jako główny cel życiowy. Z perspektywy pedagogiki istotne jest, aby szkoła wspierała realistyczne planowanie przyszłości, uwzględniające zarówno aspiracje, jak i rzeczywiste możliwości.

Współczesne aspiracje materialne młodzieży coraz częściej łączą się z potrzebą samodzielności i niezależności. Posiadanie własnych środków finansowych, możliwość decydowania o wydatkach oraz uniezależnienie się od rodziny pochodzenia są postrzegane jako ważne elementy dorosłości. Pedagogika rozwojowa podkreśla, że dążenie do niezależności materialnej jest naturalnym etapem procesu usamodzielniania się młodego człowieka, jednak wymaga ono odpowiedniego wsparcia wychowawczego i edukacyjnego.

Szkoła odgrywa istotną rolę w kształtowaniu postaw młodzieży wobec dóbr materialnych i pieniędzy. Poprzez edukację ekonomiczną i wychowanie społeczne szkoła może wspierać rozwój kompetencji finansowych, takich jak planowanie budżetu, rozumienie wartości pracy oraz odpowiedzialne podejście do konsumpcji. Pedagogiczne podejście do aspiracji materialnych nie polega na ich negowaniu, lecz na ukazywaniu ich w szerszym kontekście wartości i celów życiowych, co sprzyja bardziej zrównoważonemu rozwojowi młodego człowieka.

Ważnym zagadnieniem pedagogicznym jest również relacja między

aspiracjami materialnymi a systemem wartości młodzieży. Badania wskazują, że choć dobra materialne zajmują istotne miejsce w planach życiowych młodych ludzi, nie zawsze stanowią wartość nadrzędną. Aspiracje materialne często współistnieją z dążeniem do satysfakcji zawodowej, dobrych relacji interpersonalnych oraz poczucia sensu życia. Z perspektywy pedagogiki oznacza to, że młodzież nie jest jednorodną grupą nastawioną wyłącznie na konsumpcję, lecz prezentuje zróżnicowane postawy wobec kwestii materialnych.

W kontekście przemian społecznych aspiracje materialne młodzieży podlegają dynamicznym zmianom. Niepewność rynku pracy, rosnące koszty życia oraz zmieniające się modele kariery zawodowej wpływają na sposób postrzegania przyszłości materialnej. Pedagogika społeczna zwraca uwagę, że młodzież coraz częściej zdaje sobie sprawę z konieczności elastyczności i ciągłego podnoszenia kwalifikacji jako warunku osiągnięcia stabilności finansowej. Aspiracje materialne stają się w tym ujęciu bardziej pragmatyczne, choć nadal pozostają istotnym elementem planów życiowych.

Z pedagogicznego punktu widzenia istotne jest wspieranie młodzieży w realistycznym i odpowiedzialnym kształtowaniu aspiracji materialnych. Nadmiernie wygórowane oczekiwania mogą prowadzić do frustracji i poczucia porażki, natomiast zbyt niskie aspiracje mogą ograniczać rozwój potencjału jednostki. Rola szkoły i rodziny polega zatem na tworzeniu warunków do refleksji nad własnymi celami, możliwościami oraz konsekwencjami wyborów życiowych związanych z dążeniem do określonego poziomu życia materialnego.

Podsumowując, aspiracje materialne młodzieży stanowią ważny i złożony obszar analiz pedagogicznych. Są one wynikiem oddziaływań rodzinnych, szkolnych i kulturowych oraz odzwierciedlają zarówno indywidualne ambicje, jak i społeczne realia. Pedagogika, podejmując refleksję nad tym zagadnieniem, dąży do wspierania młodego pokolenia w kształtowaniu aspiracji, które sprzyjają nie tylko osiąganiu dobrobytu

materialnego, lecz także harmonijnemu i odpowiedzialnemu rozwojowi osobowemu.

Jeśli potrzebujesz pomocy w pisaniu nowej pracy z pedagogiki, to polecamy serwis pisanie prac z pedagogiki - fachowa pomoc w pisaniu prac.